

**REPUBLIKA SRPSKA
VLADA**

**E
PRIJEDLOG
(po hitnom postupku)**

**ZAKON
O DOPUNI ZAKONA
O BANKAMA REPUBLIKE SRPSKE**

Banja Luka, jun 2024. godine

**Prijedlog
(po hitnom postupku)**

**ZAKON
O DOPUNI ZAKONA O BANKAMA
REPUBLIKE SRPSKE**

Član 1.

U Zakonu o bankama Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 4/17, 19/18 i 54/19) u članu 4. poslije stava 1. dodaje se novi stav 2, koji glasi:

„(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, Investiciono-razvojna banka Republike Srpske može obavljati poslove primanja novčanih depozita ili drugih povratnih sredstava u skladu sa ovlašćenjem za obavljanje tih poslova utvrđenim zakonom kojim se uređuju njeno osnivanje, pravni status i djelatnost.“

Dosadašnji stav 2. postaje stav 3.

Član 2.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Broj:
Datum:

**PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE**

Nenad Stevandić

OBRAZLOŽENJE
PRIJEDLOGA ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O BANKAMA REPUBLIKE
SRPSKE

(po hitnom postupku)

I USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona o dopuni Zakona o bankama Republike Srpske sadržan je u Amandmanu XXXII na član 68. tačka 7. Ustava Republike Srpske, prema kojoj Republika Srpska, između ostalog, uređuje i obezbjeđuje bankarski sistem, kao i u članu 70. tačka 2. Ustava Republike Srpske, kojim je uređeno da Narodna skupština Republike Srpske donosi zakone, druge propise i opšte akte.

II USKLAĐENOST SA USTAVOM, PRAVNIM SISTEMOM I PRAVILIMA NORMATIVNOPRAVNE TEHNIKE

Prema Mišljenju Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo, broj: 22.03-020-1840/24 od 1. jula 2024. godine, Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u Amandmanu XXXII na član 68. tačka 7. Ustava Republike Srpske, prema kojoj Republika, između ostalog, uređuje i obezbjeđuje bankarski sistem. Takođe, prema članu 70. tačka 2. Ustava, Narodna skupština donosi zakone, druge propise i opšte akte.

Razlozi za donošenje ovog zakona sadržani su u potrebi njegovog usklađivanja sa izmjenama i dopunama Zakona o Investiciono-razvojnoj banci Republike Srpske, koji se zajedno sa ovim zakonom nalazi u skupštinskoj proceduri.

Ovim zakonom propisano je da, pored poslovnih komercijalnih banaka, Investiciono-razvojna banka Republike Srpske (IRBRS) može obavljati poslove primanja novčanih depozita ili drugih povratnih sredstava, i to u skladu sa ovlašćenjem za obavljanje tih poslova utvrđenim zakonom kojim se uređuju njeno osnivanje, pravni status i djelatnost.

Sekretarijat konstatuje da je obrađivač, u skladu sa članom 213. Poslovnika Narodne skupštine Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 66/20), naveo razloge za donošenje ovog zakona po hitnom postupku.

Takođe, ovaj sekretarijat konstatuje da je Prijedlog usklađen sa Pravilima za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 24/14).

Budući da je Republički sekretarijat za zakonodavstvo utvrdio da je ovaj prijedlog usklađen sa Ustavom, pravnim sistemom Republike i Pravilima za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske, mišljenja smo da se Prijedlog zakona o dopuni Zakona o bankama Republike Srpske (po hitnom postupku) može uputiti dalje na razmatranje.

III USKLAĐIVANJE SA PRAVNIM PORETKOM EVROPSKE UNIJE

Prema Mišljenju Ministarstva za evropske integracije i međunarodnu saradnju, broj: 17.03-020-1842/24 od 1. jula 2024. godine, a nakon uvida u propise Evropske unije i analize Prijedloga zakona o dopuni Zakona o bankama Republike Srpske (po hitnom postupku), (u daljem tekstu: Prijedlog zakona), ustanovljeni su sekundarni obavezujući izvori prava EU relevantni za predmet uređivanja dostavljenog prijedloga zakona. Predlagač je sa istim vršio usklađivanje zbog čega Izjavi o usklađenosti stoji ocjena „Usklađeno“.

Dopunom Zakona o bankama Republike Srpske¹ predlaže se da Investiciono-razvojna banka Republike Srpske može obavljati poslove primanja novčanih depozita ili

¹ „Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 4/17, 19/18, i 15/19.

drugih povratnih sredstava u skladu sa ovlaštenjima za obavljanje tih poslova utvrđenih zakonom kojim se uređuje osnivanje, pravni status i djelatnost ove banke.

Predlađač je prilikom izrade Prijedloga zakona vršio usklađivanje sa odredbama Direktive 2013/36/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 26. juna 2013. godine o pristupu djelatnosti kreditnih institucija i prudencijom nadzoru kreditnih institucija i investicionih društava² i Direktive (EU) 2015/2366 Evropskog parlamenta i Savjeta od 25. novembra 2015. godine o platnim uslugama na unutrašnjem tržištu³, kojima je utvrđena mogućnost izuzeća za nacionalne razvojne banke država članica po pitanju djelatnosti primanja depozita.

Donošenje Prijedloga zakona dopriniće ispunjavanju obaveza iz čl. 70. i 89. SSP-a⁴, koje se odnose na obavezu usklađivanja zakonodavstva u oblasti bankarstva, osiguranja i ostalih finansijskih usluga.

IV RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Razlozi za donošenje ovog zakona sadržani su u potrebi usklađivanja sa Zakonom o Investiciono-razvojnoj banci Republike Srpske. Zakonom se predlaže da, pored poslovnih komercijalnih banaka, i Investiciono-razvojna banka Republike Srpske (IRBRS) može obavljati poslove primanja novčanih depozita ili drugih povratnih sredstava, i to u skladu sa ovlaštenjem za obavljanje tih poslova utvrđenim zakonom kojim se uređuju njeno osnivanje, pravni status i djelatnost.

Imajući u vidu da su se uslovi na finansijskom tržištu značajno izmijenili od osnivanja IRBRS, bilo je neophodno izvršiti strateško prilagođavanje poslovanja IRBRS razvojnim ciljevima Republike Srpske, a koja pitanja su bila razmatrana u okviru Projekta Svjetske banke - Jačanje bankarskog sektora, koji je realizovan u periodu od 2018. do 2021. godine.

Ističemo da se razvojne i druge specijalizovane bankarske organizacije u svijetu bave određenim bankarskim poslovima, a koji su od značaja za društveni i privredni razvoj, posebno ukoliko su ti poslovi vezani za pojedine tržišne niše koje nisu zadovoljene od strane komercijalnog bankarskog sektora. Na taj način nacionalne razvojne banke ne konkurišu poslovnom bankarstvu već, premošćavajući jazove između ponude i tražnje za određenim bankarskim uslugama, čine integralni dio cjelovite ponude bankarskih usluga.

Relevantni pravni okvir Evropske unije kojim se uređuju platne usluge i njihovi pružaoci (Direktiva 2015/2366/EU), takođe, predviđaju da države članice ove poslove mogu obavljati i u okviru posebnih, u pravilu, razvojnih, finansijskih institucija, smatrajući takve institucije izuzetkom od opšte primjene pravila utvrđenih za druge pružaoce usluga.

Primanje depozita, kao tradicionalni bankarski posao, bitna je pretpostavka kvalitetnog pružanja i drugih bankarskih usluga poput usluga platnog prometa. Otvaranje tržišta platnih usluga i za druge učesnike biće omogućeno daljom modernizacijom zakona kojim se uređuje platni promet.

Predložena dopuna zakona trebalo bi da doprinese većoj ponudi platnih usluga koje predstavljaju krovni tok privrednog života, jednako bitnih kako za opstanak i konkurentnost privrede, održiv razvoj i zapošljavanje, tako i za socijalnu sigurnost i svakodnevni život građana Republike Srpske.

² Directive 2013/36/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on access to the activity of credit institutions and the prudential supervision of credit institutions and investment firms, amending Directive 2002/87/EC and repealing Directives 2006/48/EC and 2006/49/EC.

³ Directive (EU) 2015/2366 of the European Parliament and of the Council of 25 November 2015 on payment services in the internal market, amending Directives 2002/65/EC, 2009/110/EC and 2013/36/EU and Regulation (EU) No 1093/2010, and repealing Directive 2007/64/EC (Text with EEA relevance).

⁴ Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane i Bosne i Hercegovine, s druge strane („Službeni glasnik BiH – Međunarodni ugovori“, broj 10/08.

V RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Članom 213. Poslovnika o radu Narodne skupštine Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 66/20) data je mogućnost, izuzetno, za donošenje zakona po hitnom postupku u slučaju kada se zakonom uređuju pitanja i odnosi nastali usljed okolnosti koje nisu mogle da se predvide, a nedonošenje zakona po hitnom postupku moglo bi da prouzrokuje štetne posljedice po život i zdravlje ljudi, bezbjednost Republike i rad organa i organizacija, i ako je to u opštem interesu.

U uslovima uočenog dugogodišnjeg trenda povlačenja filijala banaka iz slabije razvijenih i naseljenih jedinica lokalne samouprave, kao i promjene poslovnih politika i strategija komercijalnih banaka u pogledu pružanja usluga pojedinim privrednim sektorima, nužno je obezbijediti pružanje usluga platnog prometa, kao krvotoka privrednog života, onim tržišnim nišama za koje ne postoji interesovanje komercijalnih banaka. U tom smislu, zakonom kojim se uređuje osnivanje, pravni status i djelatnost IRBRS, predloženo je proširivanje djelatnosti IRBRS, kao domaće razvojne banke, koje ima za cilj premošćavanje utvrđenog jaza između ponude i tražnje za platnim uslugama.

S ciljem obezbjeđenja pravne konzistentnosti i sigurnosti, potrebno je Zakon o dopuni Zakona o bankama Republike Srpske usvojiti po hitnom postupku i time stvoriti pravne pretpostavke za izbjegavanje širenja štetnog uticaja na poslovanje privrednih subjekata, svakodnevni život građana, kao i na izvršavanje dužnosti organa i organizacija, što je u opštem interesu.

VI OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Članom 1. Prijedloga zakona predlaže se dopuna člana 4. na način da IRBRS može obavljati poslove primanja novčanih depozita ili drugih povratnih sredstava u skladu sa ovlašćenjem za obavljanje tih poslova utvrđenim zakonom kojim se uređuju njeno osnivanje, pravni status i djelatnost.

Članom 2. uređuje se stupanje na snagu ovog zakona.

VII FINANSIJSKA SREDSTVA I EKONOMSKA OPRAVDANOST DONOŠENJA ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nisu potrebna finansijska sredstva iz budžeta Republike Srpske.

ZAKON O BANKAMA REPUBLIKE SRPSKE
(Tekst predložene dopune ugrađen u osnovni tekst Zakona)

Poslovi koje može obavljati samo banka
Član 4.

(1) Niko osim banke ne može se baviti primanjem depozita ili drugih povratnih sredstava, davanjem kredita i izdavanjem platnih kartica na području Republike Srpske, ako nema dozvolu Agencije u skladu sa ovim zakonom.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, Investiciono-razvojna banka Republike Srpske može obavljati poslove primanja novčanih depozita ili drugih povratnih sredstava u skladu sa ovlašćenjem za obavljanje tih poslova utvrđenim zakonom kojim se uređuju njeno osnivanje, pravni status i djelatnost.

(3) Prilikom ugovaranja i odobravanja zajma primjenjuju se odredbe propisa kojim se uređuju obligacioni odnosi.